

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلیات بهداشت حرفه ای

پرفسور سیمونن (استاد فرانسوی) :

عرصه کار از لحاظ فلسفی مانند عرصه جنگ و نبردی
است بین ماده و حیات
که صحنه ستیز آن محیط کار و

اسلحه آن وسایل کار
و سپر آن **حفاظت و بهداشت کار** است.

بهداشت حرفه ای

بهداشت حرفه ای عبارتست از علم و فن

پیشگیری از بیماری های ناشی از کار و ارتقای

سطح سلامتی افراد شاغل از طریق کنترل

عوامل زیان آور محیط کار

اهداف بهداشت حرفه ای :

۱ - سالم سازی محیط کار با شناسایی ، ارزشیابی و کنترل عوامل زیان آور محیط کار

۲- انجام مراقبتهای بهداشتی ، درمانی از طریق معاینات قبل از استخدام و معاینات دوره ای

۳- آموزش دستورات بهداشتی و ایمنی به کارگران در ارتباط با شغل آنها

۴- بکارگیری افراد در شغلهایی که توانایی انجام آن را دارند.

۵- پیشگیری از بروز حوادث ناشی از کار

موارد قابل پیگیری

۱- بیماریهای شغلی ناشی از کار

۲- حوادث ناشی از کار

بیماریهای شغلی:

۱- به جهت اشتغال در یک شغل بوجود آیند.

۲- قابل پیشگیری است.

۳- غیر قابل درمان و برگشت ناپذیر است.

۴- وجود عامل مشخص

اهمیت انجام معاینات دوره ای

۱- لزوم اجرای ماده ۹۲ فصل چهارم قانون کار

۲- روزانه ۵۵۰۰ نفر در دنیا به علت بیماری شغلی می میرند

۳- سالانه ۱۶۰ میلیون نفر در دنیا دچار بیماریهای شغلی می شوند

۴- طبق آمار ایران:

➤ روزانه ۱۰ هزار شاغل دچار بیماری شغلی می شوند

➤ ۶۰ تا ۹۰٪ از مراجعات به مراکز بهداشتی درمانی ناشی از استرس

های کاریست

➤ 60 تا ۷۰٪ از جامعه کارگری با ناراحتیهای اسکلتی عضلانی

درگیر هستند

➤ ۲۰٪ کل سرطان ها ناشی از عوامل سرطان زای محیط کار است

➤ بخاطر عدم رعایت اصول ارگونومی ۸ ساعت کار کارمندان، ۲

ساعت بازده دارد

➤ بیشترین بیماریهای شغلی افت شنوایی، کمردرد و ناراحتی

تنفسی گزارش شده است

علل بوجود آورنده حوادث:

□ ۱- عمل نا ایمن

□ ۲- شرایط نا ایمن

□ چند نکته:

□ -روزهای از دست رفته

□ - هزینه حوادث(ازکار افتادگی و)

□ - اداره کار و تامین اجتماعی

□ -

★ Anticipation پیش بینی

(چه خطرات بالقوه ای ممکن است به علت محصولات . نوع مواد اولیه و یا ناشی از فرایند به وجود آید ؟)

★ Recognition شناسایی

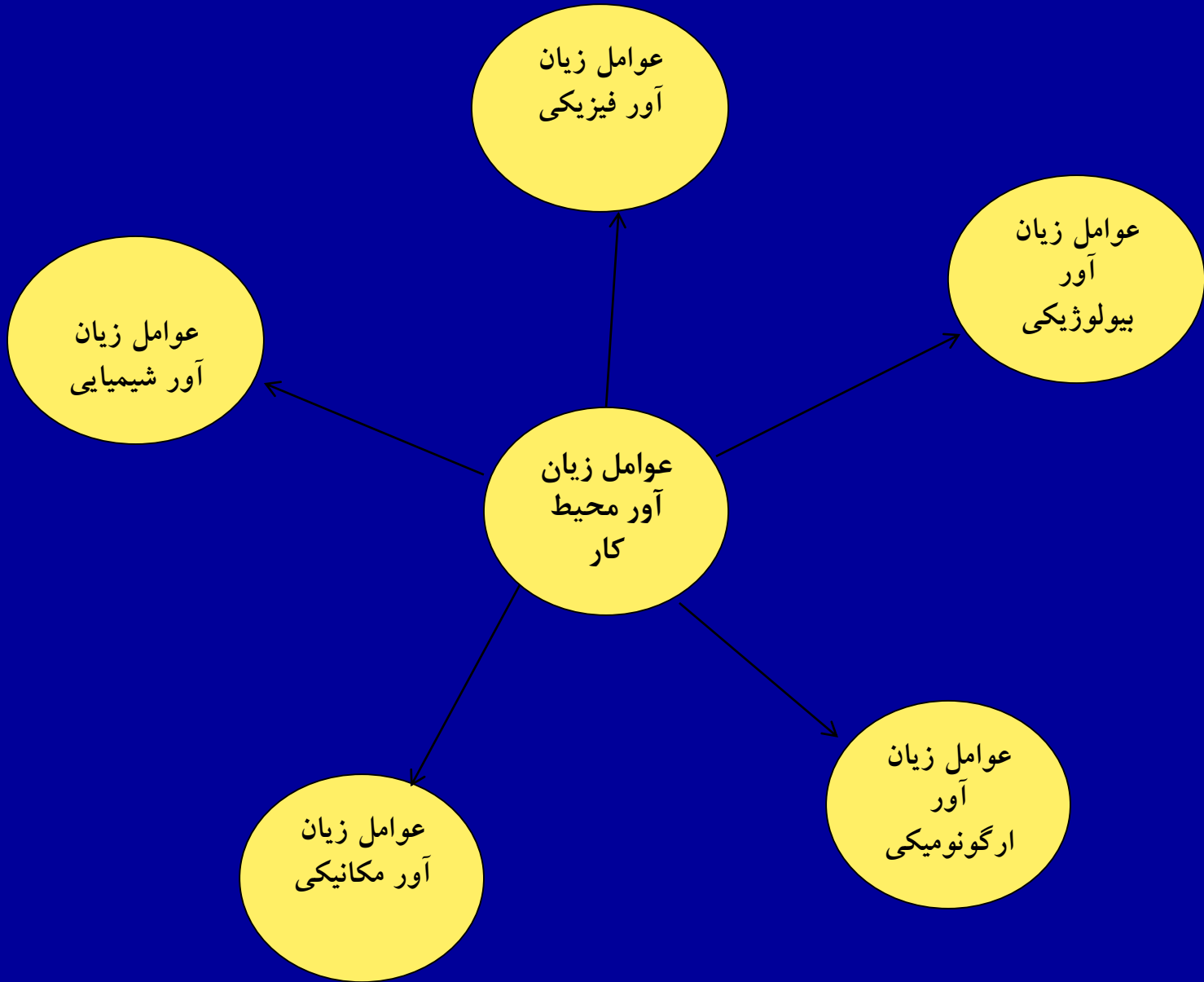
اولین گام در عملیات اجرایی بهداشت حرفه ای
(چه خطرات بالقوه ای در محیط کار وجود دارد؟)

★ Evaluation ارزیابی

(میزان شدت مخاطرات چقدر است ؟ آیا خطرات بالقوه واقعا خطرناک هستند ؟)

★ Control کنترل

(مخاطرات بالقوه را چگونه می توان حذف یا کنترل کرد ؟)

عوامل زیان آور فیزیکی

- مواردی چون صدا، ارتعاش، روشنایی، فشار، پرتوها و شرایط جوی محیط کار (گرما، سرما و رطوبت) مورد تحقیق و بررسی قرار می گیرد که هر کدام به وسیله دستگاه های خاص اندازه گیری شده و بعد از ارزیابی شاخص های مربوطه در صورت نیاز به روش های مختلف مهندسی کنترل می گردد.

عوامل زیان آور شیمیایی

- کلیه آلاینده های شیمیایی نظیر گازها و بخارات، و گرد و غبارها و بطور کلی سایر آئروسول ها مدنظر بوده که آنها نیز با استفاده از دستگاه ها و وسایل خاص آزمایشگاهی نمونه برداری و آنالیز گردیده و بعد از مقایسه با حدود مجاز پیشنهادی در صورت نیاز به روش های مختلفی مورد کنترل قرار می گیرند.

عوامل زیان آور ارگونومیکی

- هدف اصلی کاهش صدمات و ناراحتی های آناتومیک (اسکلتی - عضلانی) در مشاغل مختلف از قبیل رانندگی، خلبانی، اپراتوری، جابجایی حمل بار، پست های کار نشسته یا ایستاده مداوم و غیره می باشد .

عوامل زیان آور مکانیکی

- روی ضربات و تروماهای مکانیکی نظیر پینه بستن و سایر صدمات فیزیکی بحث و بررسی صورت می گیرد.

عوامل زیان آور بیولوژیکی

- کلیه پاتوژنها و عوامل بیماریزای میکروبی نظیر باکتری ها، ویروس ها، قارچ ها، انگل ها و بیماری های بیولوژیکی ناشی از آنها در مشاغلی چون دباغی ها، بیمارستان ها، آزمایشگاه ها، دامداری ها، کشتارگاه ها، مزارع و غیره مورد بررسی و کنترل قرار می گیرد.

عوامل روانی

- بطور کلی کلیه عواملی که موجب بروز استرس ها و اختلالات روحی و روانی در محیط کار می شوند مورد شناسایی و کنترل قرار می گیرند.

برنامه های اجرایی بهداشت حرفه ای

- ☺ برنامه های مربوط به بهداشت کار
- ☺ برنامه های مربوط به معاینات پزشکی کارگران
- ☺ برنامه های مربوط به حفاظت و ایمنی
- ☺ ایجاد امکانات درمانی و کمک های اولیه
- ☺ برنامه های مربوط به آموزش بهداشت کارگران
- ☺ برنامه های مربوط به تغذیه کارگران
- ☺ برنامه های مربوط به نوتوانی

تاریخچه بهداشت حرفه ای در جهان :

برای اولین بار سقراط و بوعلی سینا در آثار خود از دردهای شکمی قولنج مانندی در بین کارگران نقاش نام برده اند که مسلماً با سرب موجود در رنگها ارتباط داشته اند.

✘ اگریکولا : یکی از دو چهره درخشان بهداشت شغلی در قرن ۱۶ میلادی است. وی در حرفه پزشکی کتاب مهمی در مورد جنبه های گوناگون معدن شناسی و بیماریهای معدنچیان نوشت. ضمناً استفاده از پارچه نازک را به عنوان ماسک علاوه بر ماشینهای تهویه جهت محافظت معدنچیان در برابر گرد و غبار توصیه نمود.

● پاراسلوس: ۱۱ سال پس از انتشار کتاب معروف اگریکولا کتابی در این مورد منتشر کرد. او در سال ۱۵۲۸ کتابی نیز در مورد استفاده از جیوه در درمان سفلیس نگاشت.

■ رامازینی: در سال ۱۶۳۳ در ایتالیا به دنیا آمد و بعدها به دلیل خدمات ارزنده اش به طب کار و بهداشت شغلی به نام **پدر طب شغلی** نامیده شد.

وی برای اولین بار به پزشکان توصیه کرد که علاوه بر سئوالاتی که در موقع معاینه از بیماران مینمایند در مورد شغلشان نیز سئوالاتی پرسند و جمله شغل شما چیست؟ با همه کوتاهی نقطه عطفی در تاریخ پزشکی به شمار می آید.

تاریخچه بهداشت حرفه ای در ایران :

- شروع فعالیتهای رسمی در زمینه ایمنی و بهداشت کار در ایران به سال ۱۳۲۵ همزمان با تشکیل وزارت کار و امور اجتماعی و تدوین قانون کار
- در تاریخ آبانماه سال ۱۳۶۹ و به استناد ماده ۸۵ این قانون وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی عهده دار نظارت بر مسائل بهداشتی درمانی کارگران و محیط کار و وزارت کار و امور اجتماعی عهده دار نظارت بر ایمنی و حفاظت فنی کارگران گردید

سازمان های متولی ایمنی و بهداشت حرفه ای در کشور

□ وزارت کار و امور اجتماعی: براساس ماده ۸۵ قانون کار وزارت کار مسئول

حفاظت و ایمنی در محیط کار (حفاظت فنی و ایمنی، بازرسی کار)

□ وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی: براساس ماده ۸۵ قانون کار وزارت

بهداشت، درمان و آموزش پزشکی عهده دار بهداشت و درمان کارگران گردیده است (پیشگیری از بیماریهای حرفه ای و تامین بهداشت کار، محیط کار و کارگر)

□ سازمان تامین اجتماعی: با توجه به قانون، تامین اجتماعی عهده دار بیمه و تعاون

کلیه کارگران در موارد زیر است

❖ حوادث ناشی از کار و بیماریهای شغلی

❖ حوادث و بیماریهای غیر شغلی، ازدواج، بارداری و زایمان

❖ از کارافتادگی، بازنشستگی

